

PREDLOG

[EVA 2015-3130-0060]

ZAKON

**O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O JAVNIH AGENCIJAH – PRVA
OBRAVNAVA**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C, v nadaljevanju ZJA) je sistemski zakon, ki ureja statusno obliko nosilcev javnih pooblastil ter določa pravila za njeno delovanje. Temeljni razlog za obstoj javnih agencij je njihova neodvisnost od izvršilne veje oblasti, v nasprotnem primeru bi sicer njihove naloge izvajala državna uprava. Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14 in 90/14, v nadaljevanju ZDU-1) namreč v 15. členu določa, da se javna agencija lahko ustanovi za opravljanje upravnih nalog v skladu s posebnim zakonom, ki ureja javne agencije, če je s tem omogočeno učinkovitejše in smotrnejše opravljanje upravnih nalog, kot bi bilo v primeru opravljanja nalog v upravnem organu, zlasti če se lahko opravljanje upravnih nalog v celoti ali pretežno financira z upravnimi taksami oziroma plačili uporabnikov, ali če glede na naravo oziroma vrsto nalog ni potreben ali ni primeren stalni neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog.

Namen ZJA in s tem tudi možnost ustanavljanja javnih agencij je v zmanjševanju obsega državne uprave v ožjem pomenu besede, kar naj bi poudarilo in ohranilo njeno temeljno regulatorno in nadzorstveno funkcijo. V obliko javnih agencij kot samostojnih subjektov javnega prava se je postopno izločila večina funkcij, ki v državno upravo v ožjem pomenu besede ne sodijo in jih je mogoče bolje, hitreje in ob manjši obremenitvi javnih sredstev opravljati izven nje. S tem se omogoča tudi izpolnjevanje potrebe po neodvisni regulaciji, torej samostojnem urejanju določenega področja, pri katerem je povečana neodvisnost od kratkoročnih političnih preferenc, seveda pa se ob tem ne posega v določanje dolgoročnih političnih usmeritev. Vendar pa se je v več kot desetletnem obdobju po sprejemu zakona izkazalo, da je ureditev opravljanja nekaterih upravnih nalog, prenesenih z javnim pooblastilom na javne agencije, statusno kot tudi finančno neustrezna oziroma neracionalna. Nenazadnje na slednje opozarja tudi Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Računsko sodišče) v revizijskem poročilu »Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov« (v nadaljnjem besedilu: revizijsko poročilo), št. 3264-3/2013/178 z dne 18. 5. 2015. Računsko sodišče namreč ugotavlja, da neprestano spreminjanje, ukinjanje in preoblikovanje kaže tudi na to, da odločitve niso bile vedno dovolj dobro premišljene. V letih 2012 in 2013, ko je Računsko sodišče izvajalo revizijo, je bila ena javna agencija na novoustanovljena, ena se je preoblikovala, v dveh primerih pa je

prišlo do pripojitve oziroma združitve več javnih agencij. Ena javna agencija, ki je bila ustanovljena leta 2010, je bila v letu 2012 že ukinjena. Podobno je tudi v lanskem letu ponovno prišlo do razdružitve Javne agencije Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma v Javno agencijo Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije ter Slovensko turistično organizacijo (ki sta bili predhodno združeni v Javno agencijo Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma, še pred tem pa so se naloge te javne agencije opravljale kar v treh javnih agencijah in sicer v Javni agenciji za tehnološki razvoj Republike Slovenije, Javni agenciji Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije ter Slovenski turistični organizaciji). Računsko sodišče opozarja še, da je bilo ustanavljanje posamezne javne agencije v nekaterih primerih dolgotrajno, saj je od sprejema zakona, na podlagi katerega se ta ustanovi, do sprejema akta o ustanovitvi lahko preteklo več mesecev, kar velja tudi za obdobje po sprejemu akta o ustanovitvi do dejanskega začetka delovanja posamezne javne agencije. Računsko sodišče kot primer navaja ustanovitev Javne agencije za civilno letalstvo Republike Slovenije na podlagi sprememb Zakona o letalstvu, ki so začele veljati avgusta 2010, ustanovitveni akt pa je začel veljati oktobra 2010, dejansko pa je ta javna agencija začela delovati šele maja 2011.

Materialna zakonodaja z različnih področij je v času od sprejema ZJA v letu 2002 dopustila vrsto izjem glede statusnih in funkcionalnih vprašanj, ki so skupna vsem javnim agencijam ne glede na področje, na katerem opravljajo svoje naloge (pravni status, način ustanovitve, organi in njihova okvirna vloga v inštituciji, način in pogoji imenovanja in razrešitve vodilnih članov, financiranje). Na podlagi ZJA in področnih predpisov je v Republiki Sloveniji trenutno ustanovljenih 15 javnih agencij. V lanskem letu je bil na podlagi sklepa vlade št. 00602-8/2013/54 z dne 10. 12. 2015 pripravljen kratek pregled utemeljenosti obstoja javnih agencij v Republiki Sloveniji, pri čemer so ministrstva bolj ali manj poglobljeno argumentirala in upravičevala nujnost obstoja javnih agencij iz svoje pristojnosti, nobeno izmed njih pa ni posredovalo predloga za ukinitve javne agencije in priključitev izvajanj upravnih nalog kateremu izmed upravnih organov (ministrstvu, vladni službi, organu v sestavi ministrstva). Na tej podlagi je mogoče sicer ugotoviti, da agencije, ki zagotavljajo primerljivost slovenskega pristojnega organa z evropskimi modeli za izvajanje upravnih nalog na podlagi prenosa javnega pooblastila z zakonom na določenem področju, njegovo funkcionalnost in konkurenčnost, in so organizirani kot agencija, opravičujejo svoj obstoj, medtem ko bi bilo možno pri določenih javnih agencijah ugotoviti, da izvajanje upravnih nalog v tej organizacijski obliki ne dosega namena, zaradi katerega je javna agencija ustanovljena.

Število in raznolikost javnih agencij v Sloveniji se nenehno spreminja. To dejstvo in upoštevanje ugotovitve Računskega sodišča iz Revizijskega poročila »Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov«, ki se je v reviziji osredotočilo predvsem na štiri področja, in sicer ustanavljanje javnih agencij, zagotavljanje sredstev za njihovo delo in poslovanje, urejenost pravnih podlag za porabo sredstev in nadzor nad njihovim delom in poslovanjem, ter pri tem ocenilo, da ureditev financiranja in delovanja javnih agencij v revidiranih letih v pretežnem delu ni zagotavljala učinkovitega sistema financiranja in delovanja, se je Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) v odzivnem poročilu zavezala spremeniti ZJA v delu, ki se nanaša na postopek ustanovitve javne agencije, na učinkovitejše in preglednejše upravljanje, načrtovanje dela in poročanje o delu javne agencije in njenega direktorja.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji in načela

Cilji predloga zakona so:

- ureditev kriterijev v postopku sprejema odločitve o ustanovitvi nove javne agencije pred ustanovitvijo nove javne agencije;
- natančnejša ureditev sklepanja pogodb o pričakovanih ciljih in rezultatih dela direktorjev javnih agencij ter letno preverjanje doseganja zastavljenih ciljev;
- sklenitev pogodbe o zaposlitvi direktorja z ustanoviteljem, to je z Vlado Republike Slovenije oziroma po njenem pooblastilu s pristojnim ministrom;
- ureditev aktivnejše vloge resornega ministrstva pri izvajanju nadzora nad delom in poslovanjem javne agencije;
- določitev pravne podlage, po kateri se glede rabe sredstev za blago in storitve iz naslova opreme in določenih stroškov (službeni telefoni, službeni avtomobili, reprezentanca) uporabljajo predpisi, ki navedeno urejajo za državno upravo;
- ureditev določenih pravic javnih uslužbencev, zaposlenih v javnih agencijah, enako, kot so urejene za javne uslužbenke v državni upravi;
- ureditev razmerij med ustanoviteljem in javno agencijo v zvezi s prostori, opremo in sredstvi za delo.

Predlog sprememb zakona sledi naslednjim načelom:

- načelo zakonitosti in samostojnosti, v skladu s katerim javna agencija kot nosilec javnega pooblastila opravlja svoje delo v okviru in na podlagi ustave, zakonov in drugih predpisov;
- načelo samostojnosti in politične nevtralnosti pri odločanju, v skladu s katerim delo javne agencije ni vezano na stalni neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog. Javna agencija in javni uslužbenci, ki v javnih agencijah odločajo o posamičnih zadevah, so pri svojem delu samostojni, nevezani na navodila ali usmeritve, pri njihovem službenem delovanju pa jih ne smejo voditi njihova osebna politična stališča. Prav tako mora biti delo javne agencije politično nevtralno;
- načelo javnega natečaja za izbiro direktorja javne agencije;
- načelo neodvisnosti nadzornega organa od nadzirane osebe, pri čemer je predlagatelj upošteval organizacijsko, funkcionalno, personalno in finančno neodvisnost javnih agencij;
- prilagodljiv način financiranja izvajanja nalog ter uravnoteženost prihodkov in odhodkov agencije.

Ureditev javnih agencij sicer temelji na splošnih načelih, urejenih v ZDU-1 in v prvem delu ZJU, ki so že vzpostavljena v sistemu delovanja uprave. To so načelo zakonitosti, samostojnosti, strokovnosti, politične nevtralnosti, nepristranskosti, uradnega jezika, poslovanja s strankami in z dokumentarnim gradivom ter drugih vprašanj poslovanja javne agencije.

2.2. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev in način reševanja:

Poglavitne rešitve predloženega zakona se nanašajo na:

- ureditev kriterijev za ustanovitev javne agencije, in sicer tako, da se v odločitev o ustanovitvi vnaprej vključi ocena učinka ustanovitve ter merila, s katerimi bi se ocenilo, ali je agencija izpolnila svoj cilj in kdaj se lahko ukine;

- ureditev sklepanja pogodb o pričakovanih ciljih in rezultatih dela direktorja javne agencije istočasno s sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi ter ureditev rednega letnega preverjanja izpolnjevanja zastavljenih ciljev in pričakovanih rezultatov dela direktorja; neizpolnjevanje pričakovanih ciljev in rezultatov dela direktorja je razlog za predčasno razrešitev direktorja javne agencije;
- sklenitev pogodbe o zaposlitvi direktorja z ustanoviteljem, to je Vlado Republike Slovenije oziroma po njenem pooblastilu s pristojnim ministrom (in ne s svetom agencije)
- ureditev aktivnejše vloge resornega ministrstva pri izvajanju nadzora nad delom in poslovanjem javne agencije;
- določitev pravne podlage, po kateri se glede rabe sredstev za blago in storitve iz naslova opreme in določenih stroškov (službeni telefoni, službeni avtomobili, reprezentanca) uporabljajo predpisi, ki veljajo za zaposlene v državni upravi;
- ureditev nekaterih pravic javnih uslužbencev, zaposlenih v javnih agencijah enako, kot so urejene za javne uslužbence v državni upravi;
- ureditev razmerij med ustanoviteljem in javno agencijo in določitev, da se presežki javnih agencij iz preteklih let vplačajo v državni proračun, če javna agencija ni zadolžena in s tem povezana ureditev lastništva premoženja javne agencije, ki je last ustanovitelja.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Zakon je usklajen z obstoječim pravnim redom in splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava ter z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zaradi predvidenih sprememb in dopolnitev zakon ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so v državnem proračunu zagotovljena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Število javnih agencij in drugih oblik regulatornih teles v Evropi sicer narašča, ne pa povsod in enakomerno. Vendar je razvoj javnih agencij v Evropi dokaj postopen in ponekod precej počasen, odvisen od nacionalnih upravnih sistemov, kot tudi od politične kulture v državi. Prednjačijo predvsem Velika Britanija, Nizozemska, Švedska, kjer agencije zaposlujejo 75 odstotkov javnih uslužbencev (Velika Britanija), 30 odstotkov in več na Nizozemskem in okoli 200.000 zaposlenih v švedski centralni upravi. Nekatere države so zelo pohitele z ustanavljanjem neodvisnih regulatornih agencij, druge so nekoliko bolj previdne (Nemčija ima 22 odstotkov javnih uslužbencev). Tudi sam ustroj in pravni status ni povsod enak. Ponekod prevladujejo »prave« neodvisne agencije, ustanovljene z zakonom in zato tudi precej neodvisne od drugih vej oblasti. Zato nekateri govorijo o agencijah na primer v ZDA, kot o »četrti« veji oblasti. Drugod, na primer »next Steps« v Veliki Britaniji, »agentschappen« in nekatere »ZBO« na Nizozemskem, številne »établissements publics« v Franciji, so agencije, ki imajo določeno stopnjo avtonomije, vendar so še vedno bodisi sestavni del ministrstev ali pod močnim nadzorom ministrstev. Takšni obliki agencij so v domači ureditvi najbližje organi v sestavi ministrstev, kot jih ureja ZDU-1.

Švedska

Na Švedskem majhna ministrstva oblikujejo politiko vlade (policy making), medtem ko jo velike agencije izvajajo (policy execution). Od 200.000 zaposlenih v javni upravi je le 20.000 uradnikov zaposlenih na ministrstvih, 180.000 na agencijah. Agencije so zelo avtonomne, in neodvisne organizacije, pristojne za izvrševanje politike vlade. Minister ni pristojen, da bi posegal v konkretno odločitev agencije, to lahko naredi le vlada kot kolektivni organ. Noben javni organ, vključno z Riksdag (parlamentom) in organi lokalnih oblasti, ne morejo vplivati na odločitev agencije za konkreten primer in ki se nanaša na izvajanje javnih pooblastil. Ne glede na takšno visoko stopnjo neodvisnosti, pa je švedska posebnost ureditve javnih agencij v njihovem zelo dobrem sodelovanju z ministrstvi, zaradi česar ne prihaja do problema koordinacije dela med agencijami ali sodelovanja med vlado in agencijami.

Danska

Trendi ureditve javnih agencij na Danskem so obratni, saj se javne agencije ponovno vključujejo v klasične ministrske oddelke. Nekatera ministrstva na Danskem namreč ciklično spreminjajo obliko iz ministrstva v agencijo in obratno.

Velika Britanija

Velika Britanija je oblikovala britanski "next steps" model v letu 1980. Thatcherjeva preobrazila ministrstva v veliko število takšnih agencij, ki so še vedno v okrilju ministrstva, vendar so avtonomne glede operativnega odločanja. Ministrstva pa jih lahko strateško usmerjajo.

Agencije so navzven (glede pravne forme) podobne našim organom v sestavi ministrstev, urejene s posebno pogodbo med ministrom in direktorjem agencije. Direktorji agencij so po novem odgovorni za delo agencij v britanskem parlamentu, objektivne odgovornosti ministra ni več.

Hrvaška

Po podatkih spletne strani <http://www.mup.hr/941.aspx> javni sektor v Republiki Hrvaški danes sestavlja 15 javnih agencij in javnih zavodov. Hrvaška vlada je število javnih agencij z reformo javnega sektorja zmanjšala, saj je bilo še leta 2010 na Hrvaškem organiziranih 92 agencij, inštitutov in zavodov, ter uprave s istimi ali podobnimi delovnimi področji v ministrstvih, kar je pripeljalo do podvajanja nalog v različnih institucijah.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike:

Zakon ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Zakon ne bo imel posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja:

Zakon bo imel pozitivne posledice pri poslovanju javnih agencij do strank v smislu večje transparentnosti njihovega poslovanja in informiranja javnosti v javno objavljeni strategiji dela za prihodnje leto in letnih poročilih javne agencije.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo predstavljen na spletni strani Ministrstva za javno upravo.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

V okviru svojih pristojnosti bo izvajanje sprejetega predpisa spremljalo Ministrstvo za javno upravo.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

V postopku priprave predloga predpisa je javnost sodelovala

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Boris Koprivnikar, minister, Ministrstvo za javno upravo
- mag. Tanja Bogataj, državna sekretarka, Ministrstvo za javno upravo
- dr. Nejc Brezovar, državni sekretar, Ministrstvo za javno upravo
- mag. Igor Kotnik, generalni direktor, Ministrstvo za javno upravo
- Štefka Korade Purg, višja sekretarka, Ministrstvo za javno upravo

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C) se v drugem odstavku 4. člena za besedilom »iz prve alineje prejšnjega odstavka« doda besedilo », kar ustanovitelj pred sprejemom odločitve o ustanovitvi javne agencije v analizi razlogov oziroma kriterijev za ustanovitev javne agencije posebej obrazloži«.

2. člen

V 6. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Če izvršuje pravice in obveznosti ustanovitelja javne agencije vlada, v analizi iz drugega odstavka 4. člena predvidi oceno učinkov ustanovitve in rezultatov dela javne agencije ter pripravi pogoje in merila, na podlagi katerih bo po treh letih od vpisa v sodni register preverila, ali javna agencija izpolnjuje cilje in dosega pričakovane rezultate za opravljanje namena, za katero je bila agencija ustanovljena.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

3. člen

V tretjem odstavku 12. člena se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- ima raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje ali visokošolsko strokovna izobrazba s specializacijo oziroma magisterijem znanosti,«.

V tretjem odstavku se za tretjo alinejo doda nova, četrta alineja, ki se glasi:

» - ni pravnomočno obsojena na kaznivo dejanje zoper premoženje ali gospodarstvo ali kazni še ni izbrisana iz kazenskih evidenc,«.

Dosedanja četrta alineja tretjega odstavka postane peta alineja.

V četrtem odstavku se za prvo alinejo doda nova, druga alineja, ki se glasi: »- direktor javne agencije,«.

Dosedanja druga in tretja alineja četrtega odstavka postaneta tretja in četrta alineja.

4. člen

V prvem odstavku 19. člena se črta besedilo »na predlog sveta javne agencije«.

V drugem odstavku se prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- ima raven izobrazbe, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe,

pridobljene po študijskih programih druge stopnje ali visokošolsko strokovna izobrazba s specializacijo oziroma magisterijem,«.

V drugem odstavku se v drugi alineji za besedilom »delovnih izkušenj,« doda besedilo »od tega najmanj tri leta vodstvenih delovnih izkušenj,«.

V drugem odstavku se v četrti alineji pika nadomesti z vejico in doda nova peta alineja, ki se glasi:

»- ni pravnomočno obsojena na kaznivo dejanje zoper premoženje ali gospodarstvo ali kazen še ni izbrisana iz kazenskih evidenc.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Če direktorju preneha položaj, ustanovitelj do imenovanja novega direktorja, vendar največ za šest mesecev, brez javnega natečaja imenuje vršilca dolžnosti direktorja. Za vršilca dolžnosti direktorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka tega člena.«.

5. člen

V 20. členu se na začetku doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»Direktor javne agencije, katere ustanovitelj je Republika Slovenija, je za svoje delo odgovoren vladi in pristojnemu ministru. Direktor javne agencije, katere ustanovitelj je lokalna skupnost, je za svoje delo odgovoren svetu lokalne skupnosti.«.

Dosedanji prvi, drugi, tretji in četrti odstavek postanejo drugi, tretji, četrti in peti odstavek.

6. člen

Za 20. členom se dodata nova 20.a člen in 20. b člen, ki se glasita:

»20.a člen

(Javni natečaj za imenovanje direktorja)

Javni natečaj za imenovanje direktorja izvede posebna natečajna komisija, ki jo za vsak primer posebej imenuje uradniški svet. V posebno natečajno komisijo so praviloma imenovani predsednik ali član uradniškega sveta kot predsednik posebne natečajne komisije, strokovnjak s področja dela javne agencije in predstavnik pristojnega ministrstva. Uradniški svet izvede postopek izbire direktorja javne agencije v skladu z zakonom, ki ureja javne uslužbenke.

Natečajna komisija ugotovi, kateri kandidati izpolnjujejo pogoje in so glede na svojo strokovno usposobljenost primerni za direktorja javne agencije.

Kandidati, ki na dan izteka roka za vložitev prijave na javni natečaj ne izpolnjujejo natečajnih pogojev, se ne uvrstijo v izbirni postopek, o čemer se vsakemu kandidatu izda sklep. Sklep izda natečajna komisija.

Natečajna komisija izda kandidatom, ki izpolnjujejo natečajne pogoje in so glede na svojo strokovno usposobljenost primerni za direktorja javne agencije, ter kandidatom, ki se ne uvrstijo na seznam primernih kandidatov, poseben sklep. Natečajna komisija seznam kandidatov, ki so po njeni oceni glede na strokovno usposobljenost primerni za opravljanje nalog na delovnem mestu direktorja javne agencije, predloži pristojnemu ministru, ki izmed njih izbere tistega, ki je

po njegovi presoji najprimernejši in ga predlaga vladi v imenovanje. Pristojni minister neizbrane kandidate o neizbiri le obvesti, svoje odločitve pa mu ni potrebno posebej obrazložiti.

Če pristojni minister oceni, da noben izmed kandidatov za direktorja javnega agencije s predloženega seznama ni primeren, lahko zahteva od uradniškega sveta, da postopek ponovi.

Vlada imenuje direktorja javne agencije z odločbo o imenovanju.

20.b člen

(pravice neizbranega kandidata v posebnem javnem natečaju)

Zoper sklep predsednika posebne natečajne komisije o neuvrstitvi v izbirni postopek oziroma o neuvrstitvi na seznam primernih kandidatov za položaj glede na strokovno usposobljenost ni pritožbe, dovoljena pa je tožba pred sodiščem, pristojnim za delovne spore.

Kandidat, ki se je prijavil na poseben javni natečaj, a ni bil uvrščen v izbirni postopek, lahko vloži tožbo v roku 30 dni od vročitve sklepa iz drugega odstavka 20.a člena tega zakona, če meni, da:

1. izpolnjuje natečajne pogoje, pa mu ni bila dana možnost sodelovanja v izbirnem postopku;
2. je prišlo do bistvenih kršitev postopka posebnega javnega natečaja oziroma izbirnega postopka.

Kandidat, ki se je prijavil na javni natečaj in je bil uvrščen v izbirni postopek, a ga posebna natečajna komisija ni ocenila kot primernega za delovno mesto direktorja javne agencije glede na strokovno usposobljenost, lahko vloži tožbo v roku 30 dni od vročitve sklepa iz tretjega odstavka 20.a člena tega zakona, če meni, da:

1. je primeren za položaj po usposobljenosti, posebna natečajna komisija pa je ugotovila, da ni;
2. je bil izbran kandidat, ki ne izpolnjuje natečajnih pogojev;
3. je prišlo do bistvenih kršitev postopka javnega natečaja oziroma izbirnega postopka in da so te kršitve lahko bistveno vplivale na odločitev o izbiri kandidata.

Ne glede na določbe prejšnjih odstavkov tega člena lahko vloži tožbo tudi kandidat, ki je bil uvrščen v izbirni postopek in ga je posebna natečajna komisija ocenila kot primernega za delovno mesto direktorja javne agencije, a ni bil imenovan, in sicer v roku 30 dni od vročitve odločbe o imenovanju iz petega odstavka 20.a člena tega zakona, če meni, da je bil izbran kandidat, ki ne izpolnjuje natečajnih pogojev.«.

7. člen

21. člen se spremeni tako, da se glasi:

»21. člen

(ureditev delovnega razmerja direktorja)

Direktor javne agencije sklene z vlado oziroma z županom pogodbo o zaposlitvi za čas trajanja mandata. Kandidat, ki nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi v javni agenciji za nedoločen čas, sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas 5 let.

Direktor javne agencije, ki sklene z vlado pogodbo o zaposlitvi, hkrati sklene tudi pogodbo, s katero se za dobo, za katero je bil imenovan, določijo letni cilji in pričakovani rezultati njegovega dela. Izpolnjevanje doseganja letnih ciljev in pričakovanih rezultatov dela iz sklenjene pogodbe vsako leto najkasneje do 15. marca preveri minister, ki je pristojen za delovno področje javne agencije, in o tem poroča vladi. Če direktor javne agencije ne dosega letnih ciljev in pričakovanih rezultatov dela, ga ustanovitelj lahko predčasno razreši. Z dnem razrešitve mu preneha delovno razmerja, če je imel pogodbo o zaposlitvi sklenjeno za določen čas.

Vlada lahko za sklenitev pogodbe o zaposlitvi in pogodbe, s katero se za dobo, za katero je direktor imenovan, določijo cilji in pričakovani rezultati njegovega dela, pooblasti pristojnega ministra.

Nadzor nad pravilnostjo izvajanja določb tega zakona o postopku imenovanja direktorja opravlja inšpektorat, pristojen za javni sektor, nadzor nad doseganjem ciljev in pričakovanih rezultatov dela direktorja pa pristojno ministrstvo.«.

8. člen

Prvi odstavek 22. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Odločba o izbiri kandidatke oziroma kandidata, akt o imenovanju in pogodba o zaposlitvi se razveljavijo, če oseba v trenutku izbire za direktorja javne agencije oziroma imenovanja za vršilca dolžnosti direktorja javne agencije ni izpolnjevala pogojev za imenovanje ali če je bilo imenovanje za direktorja javne agencije izvedeno brez javnega natečaja.«.

V drugem odstavku se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: »Če je ustanovitelj javne agencije država oziroma država in lokalna skupnost, o razveljavitvi odloča komisija za pritožbe, ki deluje pri vladi, ustanovljena na podlagi zakona o javnih uslužbencih.«, tretji stavek pa se črta.

9. člen

V prvem odstavku 23. člena se tretja alineja črta, v četrti alineji pa se za besedo »direktorja« doda besedilo »ali če ne dosega ciljev in pričakovanih rezultatov dela«.

10. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

»24. člen

(Postopek predčasne razrešitve)

Člana sveta, direktorja in vršilca dolžnosti direktorja ustanovitelj predčasno razreši z upravno odločbo. Razrešitev učinkuje od datuma, določenega v odločbi o razrešitvi, vendar ne pred vročitvijo.

Ustanovitelj razreši direktorja oziroma vršilca dolžnosti direktorja na lastno pobudo ali na predlog sveta. Direktorju oziroma vršilcu dolžnosti direktorja javne agencije z dnem razrešitve pogodba o zaposlitvi preneha.«.

11. člen

Prvi odstavek 26. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v javni agenciji sprejme direktor po predhodnem soglasju vlade. Pred sprejemom akta mora direktor omogočiti reprezentativnemu sindikatu v javni agenciji, da poda mnenje.

Za prvim odstavkom se doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»Direktor javne agencije posreduje predlog akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v javni agenciji reprezentativnemu sindikatu v javni agenciji in določi razumen rok za oblikovanje mnenja. Če reprezentativni sindikat v javni agenciji v tem roku poda mnenje, mora direktor to mnenje upoštevati ali povabiti reprezentativni sindikat v javni agenciji k usklajevanju. Če se uskladitve predloga akta z mnenjem reprezentativnih sindikatov v javni agenciji ne doseže, direktor lahko sprejme neuskladen akt, vendar mora razloge, zaradi katerih ni bilo upoštevano mnenje reprezentativnih sindikatov v javni agenciji, pisno obrazložiti in poslati reprezentativnim sindikatom v javni agenciji, katerih mnenje ni bilo upoštevano.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

12. člen

V drugem odstavku 27. člena se v prvem stavku za besedama »javnih pooblastil« doda besedilo »ob smiselni uporabi določb resolucije, ki ureja normativno dejavnost«.

Za drugim stavkom se doda besedilo: »Preden splošni akt obravnava svet javne agencije, se ga v predhodno posvetovanje posreduje strokovni in drugi zainteresirani javnosti.«.

13. člen

V drugem odstavku 33. člena se druga alineja spremeni tako, da se glasi: »- v prostorih, v katerih poteka poslovanje z uporabniki, na primeren način objaviti strategijo javne agencije in letna poročila o delu javne agencije,«.

Tretja alineja se črta.

V peti alineji se namesto pike postavi vejica in doda nova, šesta alineja, ki se glasi:

»- na primeren način objaviti seznam uradnih oseb, ki so v skladu z zakonom pooblašene za odločanje o upravnih zadevah in za dejanja v postopku pred odločbo.«.

14. člen

V tretjem odstavku 35. člena se črta besedilo »na podlagi disciplinskega ali drugega postopka«.

15. člen

Za 35. členom se doda novo poglavje, ki se glasi:

»VI. a PRAVICE IN OBVEZNOSTI JAVNIH USLUŽBENCEV V JAVNI AGENCIJI

35.a člen (pravice javnih uslužbencev)

Za določitev plač javnih uslužbencev v javni agenciji se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju.

Za določanje trajanja letnega dopusta javnih uslužbencev v javni agenciji se uporabljajo predpisi, ki določajo trajanje letnega dopusta javnim uslužbencem v organih državne uprave.«.

16. člen

Prvi odstavek 37. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Javna agencija letno poroča ustanovitelju o doseženih ciljih in rezultatih, o izvrševanju finančnih načrtov ter o izidu poslovanja skladno z zakonom, ki ureja javne finance in zakonom, ki ureja računovodstvo.«.

17. člen

V drugem odstavku 41. člena se številka »15« nadomesti s številko »30«.

18. člen

V 44. členu se za prvim odstavkom doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:

»O porabi presežka prihodkov nad odhodki za nakup prostorov in opreme javne agencije, ki ostanejo v lasti ustanovitelja, z njimi pa upravlja javna agencija, odloča ustanovitelj.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

19. člen

V prvem odstavku 48. člena se namesto besede »in« postavi vejica, za besedo »dela« pa doda besedilo »in gospodarnostjo poslovanja«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ministrstvo, na katerega delovnem področju javna agencija deluje, ob nadzoru predlaga ukrepe predstavnikom ustanovitelja v svetu javne agencije.«

Dosedanji drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

Nov četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Inšpektorat, pristojen za javni sektor, opravlja nadzor nad izvajanjem predpisov o upravnem postopku, poslovnem času, uradnih urah, poslovanju s strankami, poslovanju z dokumentarnim gradivom, zagotavljanju javnosti delovanja in nadzor nad izvajanjem predpisov in splošnih aktov s področja plač v javnem sektorju.«.

20. člen

V prvem odstavku 49. člena se v drugi alineji na koncu vejica črta in doda besedilo »oziroma ustanovitelj po treh letih od vpisa javne agencije ugotovi, da javna agencija ne izpolnjuje ciljev in dosega pričakovanih rezultatov za opravljanje namena, zaradi katerega je bila ustanovljena,«.

PREHODNE DOLOČBE IN KONČNA DOLOČBA

21. člen

Do ureditve načina uporabe službenih avtomobilov, mobilnih telefonov in storitev mobilne telefonije v zakonu, ki ureja javne finance, se za javne uslužbence v javnih agencijah uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo uporabo službenih avtomobilov, mobilnih telefonov in storitev mobilne telefonije za zaposlene v organih državne uprave.

Za izvajanje prvega odstavka tega člena javna agencija sprejme notranji akt.

22. člen

Do ureditve stroškov reprezentance, omejitve stroškov reprezentance in evidence stroškov reprezentance, v zakonu, ki ureja javne finance, se v javnih agencijah uporabljajo določbe predpisov s področja urejanja stroškov reprezentance in ki veljajo v organih državne uprave.

Za izvajanje prvega odstavka tega člena javna agencija sprejme notranji akt.

23. člen

Drugi odstavek 35.a člena se začne uporabljati 1. januarja 2018.

24. člen

Nepremično premoženje, ki je v lasti javne agencije, postane s 1. januarjem 2019 last ustanovitelja.

Premično premoženje, ki je v lasti ustanovitelja, postane s 1. januarjem 2019 last javne agencije.

25. člen

Predpise, ki urejajo status in poslovanje javnih agencij, in akte o ustanovitvi javnih agencij se uskladi z določbami Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 51/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C) in s tem zakonom najkasneje do 1. januarja 2019.

26. člen

V Zakonu o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J, 63/13 – ZS-K in 30/16) preneha veljati določba petega odstavka 469. člena v delu, ki se nanaša na določanje števila zaposlenih in določanje obsega sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela.

27. člen

V Zakonu o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15) preneha veljati določba petega odstavka 486. člena v delu, ki se nanaša na določanje obsega sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela.

28. člen

V Zakonu o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 – ZIN-B, 54/14 – odl. US in 81/15) se 187. člen črta.

29. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona, drugi odstavek 22. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF) velja tudi za Agencijo za zavarovalni nadzor, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

30. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona določbi 22.d in 22. e člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15 in 82/15) veljata tudi za Agencijo za zavarovalni nadzor in Agencijo za trg vrednostnih papirjev v delu, ki se nanašata nanju.

31. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Kriteriji za ustanovitev javne agencije so urejeni v prvem odstavku 4. člena, v drugem odstavku pa ja določen še dodaten pogoj, in sicer, da se javna agencija lahko ustanovi le v primeru, ko z organizacijsko obliko organa v sestavi ministrstva ne bi bilo mogoče učinkovitejše in smotrnejše opravljanje regulatornih, razvojnih ali strokovnih nalog v javnem interesu zlasti, če se lahko opravljanje upravnih nalog v celoti ali pretežno financira z upravnimi taksami oziroma plačili uporabnikov. Ne glede na do sedaj opravljene analize primernosti pravno organizacijske oblike posamezne javne agencije, Računsko sodišče še vedno opozarja, da vlada odločitve o ustanovitvi posamezne javne agencije posebej ne utemelji oziroma za njeno ustanovitev v posebnem zakonu navaja enake razloge, kot so navedeni v Zakonu o javnih agencijah.

V času izvajanja revizije Računskega sodišča RS nad financiranjem in delovanjem javnih agencij (Revizijsko poročilo Učinkovitost ureditve financiranja in delovanja javnih agencij in javnih skladov, 18. maj 2015, št. 3264-3/2013/178) Računsko sodišče ugotavlja neprestano spreminjanje, ukinjanje in preoblikovanje obstoječih javnih agencij, kot tudi, da podlage za ustanavljanje in preoblikovanje javnih agencij niso bile ustrezno pripravljene, ali pa, da končna odločitev o organizacijski obliki ni vedno izhajala iz teh dokumentov.

Upošteva se navedeno se drugi odstavek 4. člena dopolnjuje na način, da mora ustanovitelj razloge oz. kriterije za ustanovitev javne agencije posebej utemeljiti. To v praksi pomeni, da ustanovitelj, še pred odločitvijo o ustanovitvi javne agencije, torej obravnavo in sprejemom posebnega zakona, ki je podlaga za ustanovitev javne agencije, pripravi analizo posameznega upravnega področja, v katero med drugim vključi naloge in cilje novega subjekta javnega sektorja, utemeljitev učinkovitejših in izboljšanih postopkov upravljanja v javni agenciji, način obveščanja, usmerjanja, upravljanja in spremljana delovanja javne agencije za doseganje njenih ciljev, potrebne finančne in kadrovske vire za delo javne agencije z realno oceno finančnih posledic ustanovitve javne agencije, vse to v primeru, ko z organizacijsko obliko organa v sestavi ministrstva ne bi bilo mogoče učinkovitejše in smotrnejše opravljanje nalog v upravnem organu. Če analiza poslovne neodvisnosti pokaže, da se določene naloge lahko bolj racionalno in učinkovito izvajajo v okviru javne agencije, lahko pristojno ministrstvo pristopi k njenemu ustanavljanju.

K 2. členu:

Upošteva se ugotovitve Računskega sodišča, da je postopek ustanavljanja nekaterih javnih agencij dolgotrajen, saj je lahko od sprejema zakona, na podlagi katerega se javna agencija ustanovi, do sprejema akta o ustanovitvi preteklo več mesecev, kar velja tudi za obdobje po sprejemu akta o ustanovitvi do dejanskega začetka delovanja posamezne javne agencije. To pomeni, da je lahko od odločitve o ustanovitvi javne agencije do začetka delovanja preteklo tudi leto dni ali več. Zato je smiselno še pred formalnim začetkom ustanovitve javne agencije predvideti pogoje in merila, na podlagi katerih se bo po treh let od vpisa v sodni register preverilo, ali javna agencija izpolnjuje cilje in dosega pričakovane rezultate za opravljanje namena, za katero je bila agencija ustanovljena. Pogoji in merila se bodo vključili v analizo poslovne neodvisnosti, ki jo mora ustanovitelj pripraviti pred ustanovitvijo javne agencije upošteva se predvideno dopolnitev iz 4. člena tega zakona. V primeru, da se po preteku treh let ugotovi, da javna agencija ne izpolnjuje ciljev in ne dosega pričakovanih rezultatov za opravljanje namena, za katero je bila agencija ustanovljena, bo to razlog za prenehanje javne agencije. Ustanovitelj pa pri preverjanju poslovne neodvisnosti ne sme posegati v njeno vsebinsko neodvisnost oz. neodvisnost odločanja.

K 3. členu:

Predlog zakona v tem členu predpisuje raven izobrazbe, ki jo mora izpolnjevati kandidat za člana sveta javne agencije upoštevajoč pri tem določbe zakona, ki ureja visoko šolstvo. Pri določitvi zahtevane izobrazbe se izhaja iz veljavne ureditve, upoštevaje določbe Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), ki med drugim ureja statusna vprašanja visokošolskih zavodov, pogoje za opravljanje visokošolske dejavnosti, opredeljuje javno službo v visokem šolstvu in ureja način njenega financiranja. Zakon o visokem šolstvu v 33. členu ureja študijske programe za pridobitev izobrazbe in določa, da se študijski programi za pridobitev izobrazbe razvrščajo v tri stopnje: a) prva stopnja: - visokošolski strokovni študijski programi, - univerzitetni študijski programi; b) druga stopnja: - magistrski študijski programi, - enoviti magistrski študijski programi; c) tretja stopnja- doktorski študijski programi. Študijski programi prve stopnje so dodiplomski študijski programi, študijski programi druge in tretje stopnje pa podiplomski študijski programi. Poleg tega pa se pri določitvi zahtevane izobrazbe kot pogoj upošteva tudi izobrazbe, pridobljene pred uveljavitvijo Zakona o visokem šolstvu (višja strokovna izobrazba, visoka strokovna izobrazba, univerzitetna izobrazba). Opravljanje nalog člana sveta javne agencije zahteva določena znanja oziroma raven izobrazbe, ki jo je mogoče doseči v ustreznih izobraževalnih programih. Namen določitve izobrazbenih ravni je zagotoviti primerno usposobljene posameznike, ki bodo v svetih javnih agencij odgovorno skrbeli za njihovo zakonito delovanje v javnem interesu.

Dodatno se drugi odstavek dopolnjuje tudi z novim pogojem in sicer, da je lahko za člana sveta imenovana oseba, ki ni pravnomočno obsojena na kaznivo dejanje zoper premoženje ali gospodarstvo ali pa kazen še ni izbrisana iz kazenskih evidenc. Glede na pristojnosti sveta javne agencije, še posebej v regulatornih javnih agencijah in glede na to, da svet javne agencije upravlja z njenim premoženjem, je pogoj nekaznovanosti pomemben tudi z vidika integritete pomembno, da član sveta javne agencije ni pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo oziroma, da njegova kazen še ni izbrisana iz kazenskih evidenc.

Člen se dopolnjuje tudi v delu, ki določa, katere osebe ne morejo postati član sveta javne agencije. Računsko sodišče namreč ugotavlja, da so nekateri področni zakoni določili, da je direktor javne agencije po funkciji hkrati tudi predsednik sveta javne agencije. S tem so povezana tudi odstopanja od določb o njegovem imenovanju oziroma razrešitvi. Iz obrazložitvev ob sprejemu posameznih področnih zakonov izhaja, da je bil namen ustanovitelja s takšno ureditvijo zagotoviti večjo neodvisnost delovanja teh javnih agencij, vendar lahko takšna dvojnost funkcij pri nekaterih nalogah, ki jih izvaja svet javne agencije, povzroča konflikt interesov, na kar opozarja tudi Računsko sodišče.

K 4. členu:

Predlog zakona v tem členu predpisuje raven izobrazbe, ki jo mora izpolnjevati kandidat za direktorja javne agencije. Pri določitvi zahtevane izobrazbe se izhaja iz veljavne ureditve, upoštevaje določbe Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), ki med drugim ureja statusna vprašanja visokošolskih zavodov, pogoje za opravljanje visokošolske dejavnosti, opredeljuje javno službo v visokem šolstvu in ureja način njenega financiranja. Zakon o visokem šolstvu v 33. členu ureja študijske programe za pridobitev izobrazbe in določa, da se študijski programi za pridobitev izobrazbe razvrščajo v tri stopnje: a) prva stopnja: - visokošolski strokovni študijski programi, - univerzitetni študijski programi; b) druga stopnja: - magistrski študijski programi, - enoviti magistrski študijski programi; c) tretja stopnja- doktorski študijski programi. Študijski programi prve stopnje so dodiplomski študijski programi, študijski programi druge in tretje stopnje pa podiplomski študijski programi. Poleg tega pa se pri

določitvi zahtevane izobrazbe kot pogoj upošteva tudi izobrazbe, pridobljene pred uveljavitvijo Zakona o visokem šolstvu (višja strokovna izobrazba, visoka strokovna izobrazba, univerzitetna izobrazba). Opravljanje nalog direktorja javne agencije zahteva določena znanja oziroma raven izobrazbe, ki jo je mogoče doseči v ustreznih izobraževalnih programih. Namen določitve izobrazbenih ravni je zagotoviti primerno usposobljene posameznike, ki bodo naloge direktorjev javnih agencij opravljali odgovorno in skrbeli za njihovo zakonito delovanje v javnem interesu.

Pri določanju pogojev za imenovanje direktorja javne agencije se pogoj delovnih izkušenj dopolnjuje in sicer se dodatno določa pogoj najmanj treh let vodstvenih delovnih izkušenj. Direktor javne agencije je namreč poslovodni organ, ki vodi in organizira delo in poslovanje osebe javnega prava, predstavlja in zastopa javni subjekt in je odgovoren za zakonitost dela tega subjekta. Direktor mora zagotoviti, da javna agencija posluje v skladu z zakonom in ustanovitvenem aktom. Pri opravljanju nalog direktorja je tako poudarjena hkrati učinkovitost in hitrost urejanja razmerij ter odločanja javne agencije, hkrati pa je s tem jasno povezana njegova odgovornost. Direktor javne agencije, katere ustanovitelj je Republika Slovenija, je za svoje delo odgovoren pristojnemu ministru in vladi. Upošteva vse navedeno mora kandidat za mesto direktorja javne agencije izkazovati tudi vodstvene delovne izkušnje oziroma delovne izkušnje, povezane z vodenjem, za katere pa ni nujno, da jih kandidat pridobiva na vodstvenih ali vodilnih delovnih mestih. Čeprav posebni zakoni, na podlagi katerih se javne agencije ustanovljajo, večinoma urejajo pogoj delovnih izkušenj na vodstvenih ali vodilnih delovnih mestih, pa predlagatelj ocenjuje, da s sistemskega vidika zadostuje pogoj delovnih izkušenj, posebni zakoni, pa lahko dodatno uredijo še druge pogoje, ki jih mora direktor javne agencije izpolnjevati.

Dodatno se drugi odstavek dopolnjuje tudi z novim pogojem in sicer, da je lahko za direktorja javne agencije imenovana oseba, ki ni pravnomočno obsojena na kaznivo dejanje zoper premoženje ali gospodarstvo ali kazen še ni izbrisana iz kazenskih evidenc. Glede na pristojnosti direktorja javne agencije, je pomembno, da direktor javne agencije ni pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo oziroma kazen še ni izbrisana iz kazenskih evidenc, s čemer mora še posebej izkazati višjo stopnjo integritete in osebne primernosti.

V praksi se ob imenovanju vršilca dolžnosti direktorja javne agencije pojavljajo nejasnosti, katere pogoje mora izpolnjevati kandidat za vršilca dolžnosti direktorja javne agencije. V izogib dvomom in nepravilnostim ob imenovanju vršilca dolžnosti direktorja javne agencije se zadnji odstavek 19. člena dopolnjuje na način, da bo jasno, da je lahko za vršilca dolžnosti direktorja javne agencije imenovana oseba, ki izpolnjuje enake pogoje kot direktor. Vršilec dolžnosti direktorja namreč vodi javno agencijo do imenovanja direktorja, za svoje delo pa dobi enako plačo kot direktor.

K 5. členu:

Sprememba je redakcijske narave. Zaradi urejenosti besedila zakona je bolj smiselno, da se odstavek, ki določa, komu je direktor javne agencije odgovoren, umesti v 20. člen, ki določa pravice in odgovornosti direktorja javne agencije.

K 6. členu:

Z namenom poenotenja postopka imenovanja direktorja javne agencije bo postopek javnega natečaja direktorja javne agencije izvedla posebna natečajna komisija, ki jo bo za vsak primer posebej imenoval Uradniški svet. Natečajna komisija bo preverjala izpolnjevanje pogojev kandidatov za zasedbo delovnega mesta direktorja javne agencije in ugotovila, kateri izmed kandidatov, ki pogoje izpolnjuje, je za delovno mesto strokovno usposobljen. Določitev

postopka izvedbe javnega natečaja za delovno mesto direktorja javne agencije je smiselno povzeta po zakonu, ki ureja izvedbo javnega natečaja za položajna delovna mesta v Zakonu o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF).

Postopek javnega natečaja za delovno mesto direktorja javne agencije je takšen, da njegov rezultat ni nujno izbira enega kandidata, temveč uvrstitev na listo primernih vseh kandidatov, ki ustrezajo določenim standardom usposobljenosti, ki se v konkretnem postopku preverjajo. Izmed kandidatov, ki se na tak način »kvalificirajo«, nato minister, pristojen za delovno področje javne agencije, prosto izbere osebo, za katero meni, da je strokovno najustreznejša in jo v skladu s svojimi pristojnostmi predlaga v imenovanje vladi, neizbrane kandidate pa neizbiri obvesti. Izbira direktorja javne agencije v okviru Uradniškega sveta na ta način predstavlja odmik od ureditve, ki velja za vse ostale direktorje oseb javnega prava (posredne proračunske uporabnike).

Posledično temu je dodatno urejeno še pravno varstvo neizbranih kandidatov.

K 7. členu:

Računsko sodišče je v odzivnem poročilu opozorilo, da v nekaterih primerih javnih agencij ni jasno, kdaj in kdo z direktorjem javne agencije podpiše pogodbo o doseganju ciljev in pričakovanih rezultatov dela, zaradi česar je prišlo do neenotne prakse. V izogib nejasnostim se določba dopolnjuje na način, da bo jasno, da se pogodba o doseganju ciljev in pričakovanih rezultatov dela direktorja podpiše hkrati z pogodbo o zaposlitvi z direktorjem javne agencije, vsako leto najkasneje do 15. marca pa pristojni minister preveri doseganje ciljev in izpolnjevanje pričakovanih rezultatov dela direktorja iz te pogodbe in o tem poroča vladi. Navedeno je tudi način ustanovitelja, da letno preverja učinkovitost dela direktorja. Če direktor javne agencije ne dosega ciljev in pričakovanih rezultatov dela, je to razlog za njegovo predčasno razrešitev.

Dodatno se ureja tudi izvajanja nadzora nad doseganjem ciljev in pričakovanih rezultatov dela direktorja javne agencije in sicer bo nadzor nad izvajanjem pogodbe izvajalo pristojno ministrstvo.

K 8. členu:

Vršilec dolžnosti direktorja javne agencije mora izpolnjevati vse pogoje za opravljanje dela, kot direktor javne agencije. V primeru, da jih ne izpolnjuje v trenutku imenovanja za vršilca dolžnosti direktorja javne agencije, se akt o imenovanju razveljavi, enako kot navedeno že sedaj ureja ZJA za direktorja javne agencije.

Natančneje je določeno tudi poimenovanje komisije za pritožbe iz delovnega razmerja, ki deluje pri vladi, glede pristojnosti odločanja o razveljavitvi odločbe o imenovanju direktorja, če je ustanovitelj država oziroma država in lokalna skupnost.

K 9. členu:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 113/05) je v 85. členu določil prehodni režim glede vodenja disciplinskih postopkov ter disciplinskih ukrepov. V drugem odstavku 85. člena je določeno, da se do sklenitve kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti, v postopkih ugotavljanja disciplinske odgovornosti uporabljajo določbe Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 35/05 – uradno prečiščeno besedilo), v postopkih ugotavljanja disciplinske odgovornosti pa se ne uporabljajo več določbe o odvzemu položaja oziroma razrešitvi položaja, razrešitvi naziva in imenovanju v eno stopnjo nižji naziv ter določbe o odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Kot edina disciplinska ukrepa se zaenkrat uporabljata opomin in denarna kazen. Zato je potrebno tretjo alinejo 23. člena črtati.

Kot dodatni razlog predčasne razrešitve direktorja javne agencije pa se dodaja še nedoseganje ciljev in pričakovanih rezultatov dela direktorja, kar letno preverja ustanovitelj do 15. marca.

K 10. členu:

V členu se ureja postopek predčasne razrešitve direktorja, vršilca dolžnosti direktorja in člana sveta javne agencije. Razrešitev se izvede z upravno odločbo ustanovitelja.

Tako kot je zakon urejal doslej za direktorja, se bo lahko predčasno razrešilo tudi vršilca dolžnosti direktorja po istem postopku in iz istih razlogov, kot jih ureja 23. člen ZJA za direktorja. Ker se v 9. členu sprememb in dopolnitev ZJA predlaga črtanje tretje alineje prvega odstavka 23. člena ZJA, se tudi določbe ZJU glede odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razrešitve direktorja z delovnega mesta kot posledica disciplinske kršitve ne uporablja.

K 11. členu:

Direktor javne agencije zastopa in predstavlja javno agencijo, organizira in vodi njeno delo ter je odgovoren za njeno poslovanje, zaradi česar je smiselno, da kot njen predstojnik tudi sprejme akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Ker pa število javnih uslužbencev v javni agenciji na podlagi drugega odstavka 22. člena, tretjega odstavka 44. člena in 45. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07-UPB3 in nasl.) regulira vlada, je smiselno, da v postopku sprejema akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v javni agenciji tudi sodeluje.

Dodatno se ureja še postopek sprejema akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v javni agenciji glede sodelovanja reprezentativnega sindikata. Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v javni agenciji direktor javne agencije posreduje reprezentativnemu sindikatu v mnenje ter postavi razumen rok. Če direktor v roku mnenje prejme, ga upošteva ali pa povabi reprezentativni sindikat k usklajevanju. V primeru, da uskladitev ni dosežena, direktor sprejme neusklajen akt, vendar razloge, zaradi katerih mnenje reprezentativnega sindikata ni upoštevano, pisno obrazloži.

K 12. členu:

Splošne akte javne agencije, ki se objavijo v Uradnem listu RS, se še pred obravnavo in sprejemom na svetu javne agencije posreduje v seznanitev strokovni in drugi zainteresirani javnosti. Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09) namreč v poglavju o sodelovanju s strokovno in drugo zainteresirano javnostjo izrecno opozarja na načela pri vključevanju javnosti, kar zagotavlja legitimnosti sprejetih odločitev z omogočanjem sodelovanja čim širšega kroga subjektov pri pripravi odločitev. Poziv k sodelovanju naj se izvede na način, ki bo zagotovil odziv ciljnih skupin in strokovnih javnosti ter obveščenost najširše javnosti.

K 13. členu:

Pri zagotavljanju javnosti in transparentnosti dela javne agencije opravljanja storitev v javnem sektorju morajo biti temeljne obveznosti obveščanja javnosti natančno določene že v zakonu in sicer v okviru minimalnih standardov, ki jih mora javna agencija spoštovati. Javne agencije imajo sprejete strateške dokumente, ki določajo usmeritve in vsebino njihovega dela, njihova realizacija pa je zajeta v letnih poročilih. Za te dokumente je primerno, da jih na ustrezen način posreduje uporabnikom, s čemer na aktiven način uporabnike njenih storitev obvešča o svojem delu, nalogah, pristojnostih, o pravicah in obveznostih ter postopkih za njihovo uresničevanje ter o drugih vprašanih, ki vplivajo na odnose z uporabniki.

Člen se dopolnjuje tudi na način, da mora javna agencija na primeren način objaviti seznam uradnih oseb, ki so v skladu z zakonom pooblašcene za odločanje o upravnih zadevah in za dejanja v postopku pred odločbo. Vsebina določbe sicer ni novost, saj je takšna ureditev že urejena v veljavni zakonodaji s področja upravnega poslovanja (Uredba o upravnem poslovanju) z namenom ureditve v uporabnikom prijazne življenjske in poslovne dogodke.

K 14. členu:

Predlagano je črtanje dela določbe, ki ureja, da zaposlenemu, ki obravnava pripombe in predloge uporabnikov v zvezi z delom javne agencije in ga za to delo pooblasti svet javne agencije, ni mogoče izreči ukrepa prenehanja delovnega razmerja na podlagi disciplinskega ali drugega postopka brez soglasja sveta javne agencije. ZDR-1 v zvezi z disciplinskimi sankcijami namreč določa, da ne smejo biti takšne, da bi trajno spreminjale delovnopравни položaj delavca. Delovnopравни položaj delavca določa veljavna pogodba o zaposlitvi, ta pa se lahko spreminja le s soglasjem volj pogodbenih strank. Zato se tudi ukrep prenehanja delovnega razmerja ne more javnemu uslužbencu izreči kot disciplinska sankcija, lahko pa tako trajno posledico delodajalec doseže po zakonito vodenem postopku redne ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, vendar v skladu z ZJA prenehanje delovnega razmerja ni mogoče brez soglasja sveta javne agencije. Prav tako je soglasje sveta potrebno za razporeditev tega javnega uslužbenca na drugo delovno mesto.

K 15. členu:

Javna agencija je oseba javnega prava, zaposleni v njej pa so v skladu z uslužbensko zakonodajo javni uslužbenci. Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF) za javne agencije velja le v manjšem obsegu in sicer uvodne določbe, skupna vprašanja sistema javnih uslužbencev in določbe, ki urejajo kadrovske načrte, medtem ko Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15 in 82/15) za javne agencije velja v celoti. Za zaposlene v javnih agencijah se pri določanju pravic in obveznosti sicer uporabljajo tudi različne kolektivne pogodbe, ki veljajo za področje, na katerem posamezna javna agencija deluje, kar pomeni, da imajo lahko javni uslužbenci, zaposleni v določeni javni agenciji, dodatne pravice in ugodnosti.

Računsko sodišče je v revizijskem poročilu opozorilo, da razlika med zaposlenimi v državnih organih ter javnih agencijah in javnih skladih obstaja tudi pri določitvi števila dni letnega dopusta. Pri zaposlenih v državnih organih se obseg letnega dopusta določi v skladu z Zakonom o delavcih v državnih organih in je odvisen od delovne dobe, zahtevnosti delovnega mesta, delovne uspešnosti, delovnih pogojev, socialnih in zdravstvenih razmer in starosti. Javne agencije obseg letnega dopusta opredelijo v svojih notranjih aktih in jim pri tem na podlagi veljavne zakonodaje ni treba upoštevati določil ZDDO. Upoštevala jih je sicer večina javnih skladov, preostali notranji akti pa so bili pripravljani na podlagi Zakona o delovnih razmerjih, ki te pravice določa drugače. Določila glede števila dni letnega dopusta so zaradi različnih pravnih podlag tako v večini primerov ugodnejša za zaposlene v javnih agencijah in nekaterih javnih skladih.

K 16. členu:

Sprememba je delno redakcijske narave. Način poslovanja javnih agencij se s predlagano spremembo v ničemer ne spreminja. Roki za predložitev letnih poročil so določeni v zakonu, ki ureja javne finance, in sicer morajo posredni uporabniki proračuna pristojnemu ministristvu predložiti letno poročilo do konca februarja tekočega leta. Ostale spremembe so redakcijske narave.

K 17. členu:

V drugem odstavku 41. člena ZJA je urejeno sodelovanje uporabnikov storitev, da podajo svoje mnenje, pripombe, predloge glede načrtovane izdaje ali spremembe tarife. Tarifa je sicer splošni akt javne agencije, ki se objavi v Uradnem listu RS. V skladu z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09), ki v okviru minimalnih priporočil glede sodelovanja javnosti pri pripravi predpisov določa rok in sicer od 30 do 60 dni, se v predlogu določbe usklajuje rok in določa najmanj 30 dni za sodelovanje uporabnikov pri izdaji splošnega akta javne agencije za spremembo ali izdajo tarife.

K 18. členu:

Računsko sodišče v revizijskem poročilu ugotavlja, da lastništvo nepremičnin ter evidentiranje v izkazih ni pregledno in učinkovito urejeno, zato je v okviru revizijskega poročila priporočilo Vladi RS, da pripravi načrt aktivnosti za pripravo enotnih pravnih podlag za ureditev lastništva nepremičnin, s katerimi ravnajo javne agencije; v skladu s tem naj se opredeli tudi lastništvo premoženja, ki je bilo pridobljeno med delovanjem javnih agencij. V Odzivnem poročilu se je Vlada s tem v zvezi zavezala, da bo uredila enotne pravne glede lastništva nepremičnega in premičnega premoženja, s katerimi upravljajo javne agencije. Prav tako po dosedanji ureditvi ni jasno, v katerih primerih bi lahko bile javne agencije lastniki premoženja.

Poleg poenotenja lastništva premičnega in nepremičnega premoženja, ki je last ustanovitelja, so na podlagi predlagane dopolnitve 44. člena odpravljeni dvomi v primerih, ko bi javne agencije na podlagi presežkov prihodkov nad odhodki same kupile premoženje, na kar opozarja Računsko sodišče. Odslej bo s presežki razpolagal ustanovitelj, s presežki pridobljeno premoženje pa dobi javna agencija v upravljanje. Na tej pravni podlagi pa bo možno tudi odpraviti nedoslednosti pri evidentiranju nepremičnin v poslovnih knjigah ministrstev in javnih agencij med lastnimi sredstvi oziroma sredstvi v upravljanju. Takšna ureditev sledi do sedanji ureditvi glede zagotavljanja sredstev za začetek dela javne agencije ob njeni ustanovitvi, po kateri mora ustanovitelj javni agenciji zagotoviti potrebne prostore, opremo in sredstva za začetek dela. Prostori in oprema namreč ostanejo v lasti ustanovitelja in se prenesejo v uporabo in upravljanje javne agencije.

K 19. členu:

Nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo, uspešnostjo dela in gospodarnostjo poslovanja javne agencije izvaja pristojno ministrstvo, na delovnem področju katerega deluje javna agencija. Ta nadzor ne posega v samostojnost in neodvisnost njihovega dela in odločanja, ampak se izvaja predvsem z vidika gospodarnosti njihovega poslovanja.

Ministrstva lahko vpogled v delovanje javnih agencij in javnih skladov pridobijo tudi prek svojih predstavnikov v svetih. Ti naj bi sicer zastopali in uveljavljali interese ustanovitelja, vendar pa morajo pri svojem delu ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika in so tudi odškodninsko odgovorni za škodo, ki bi zaradi njihovega delovanja nastala. Za to prejemajo sejnino, ki predstavlja plačilo za opravljeno delo v svetu in tudi za odgovornost, ki iz tega dela izhaja.

Člen se spreminja na način, da se določi pristojnost inšpekcije, pristojne za javni sektor, ki v javnih agencijah opravlja nadzor nad izvajanjem predpisov o upravnem postopku, poslovnem času, uradnih urah, poslovanju s strankami, poslovanju z dokumentarnim gradivom, zagotavljanju javnosti delovanja in nadzor nad izvajanjem predpisov in splošnih aktov s področja plač v javnem sektorju.

K 20. členu:

Člen ureja dodaten razlog za prenehanje javne agencije in sicer, če ustanovitelj po treh letih od vpisa javne agencije ugotovi, da javna agencija ne izpolnjuje ciljev in dosega pričakovanih rezultatov za opravljanje namena, zaradi katerega je bila ustanovljena.

K 21. in 22. členu:

Ker javne agencije del sredstev za svoje poslovanje in opravljanje nalog prejmejo neposredno iz državnega proračuna je smiselno tako za direktorje javnih agencij, kot tudi za ostale javne uslužbenke v javnih agencijah, urediti enotna pravila za rabo sredstev za stroške opreme in sredstev (Uredba o uporabi službenih mobilnih telefonov in storitvah mobilne telefonije v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 106/06 in 63/09) in Uredba o uporabi službenih avtomobilov v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 60/99, 1/04 in 62/06), kot tudi enotno urediti pravice javnih uslužbencev glede opredelitve stroškov reprezentance, omejitve stroškov reprezentance in vodenje evidence glede stroškov reprezentance.

Načini porabe sredstev so za neposredne uporabnike proračuna namreč določeni v več predpisih, medtem ko si posredni uporabniki proračuna pravila večinoma lahko določijo v svojih notranjih aktih. Za organe državne uprave na primer veljajo citirane uredbe, omejitve, ki so določene v teh uredbah, pa veljajo za organe državne uprave, ne pa tudi za javne agencije, zato si jih te lahko določijo tudi v višjem znesku. Upošteva je navedeno je smiselno urediti enoten način porabe sredstev tudi za javne agencije kot posredne uporabnike proračuna. Na podlagi prehodne določbe bodo javne agencije morale v zvezi z ureditvijo pravic porabe sredstev pripraviti tudi notranje akte.

Določbi sta prehodnega značaja in se bosta uporabljali do ureditve pravila za rabo sredstev za stroške opreme in sredstev in stroškov reprezentance v zakonu, ki ureja javne finance.

K 23. členu:

Prehodna določba ureja začetek uporabe in sicer za določanje dolžine letnega dopusta že zaposlenim javnim uslužbencem v obstoječih javnih agencijah s 1. januarjem 2018.

K 24. členu:

Prehodna določba ureja prenos lastništva premičnega in nepremičnega premoženja javnih agencij na ustanovitelja v skladu z revizijskim poročilom Računskega sodišča ter določitev ustreznega roka za ureditev neodplačnega prenosa premoženja na ustanovitelja.

K 25. členu do 30. členu:

Določba ureja prehodno obdobje, ko mora država kot ustanoviteljica javnih agencij poskrbeti za uskladitev tako predpisov, na podlagi katerih je javna agencija ustanovljena, kot tudi podzakonskih aktov in internih aktov javnih agencij z določbami ZJA in tega zakona. Številne javne agencije imajo v materialni zakonodaji določeno vrsto izjem na različnih področjih (kot na primer postopek imenovanja organov javne agencije in čas trajanja mandata direktorja javne agencije). Ministrstva so sicer na podlagi poziva Računskega sodišča v revizijskem poročilu ob obravnavi odzivnega poročila že uskladila ustanovitvene akte javnih agencij s svojega delovnega področja s področnimi predpisi in o uskladitvi poročala vladi.

Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J, 63/13 – ZS-K in 30/16) je v petem odstavku 469. člena določil, da agencija v okviru razpoložljivih sredstev znotraj finančnega načrta tekočega leta sama določi število zaposlenih. Za plače zaposlenih v agenciji velja Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/08 in 58/08), pri čemer obseg sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela, določi agencija sama v okviru razpoložljivih sredstev znotraj finančnega načrta tekočega leta.

Hkrati je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov – ZTFI-A (Uradni list RS, št. 69/08) v prehodni določbi v 18. členu določil, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati drugi odstavek 22. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo) ter 22.d člen in 22.e člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/07 – uradno prečiščeno besedilo, 17/08 in 58/08) v delih, ki se nanašajo na Agencijo.

Podobno tudi Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15) v petem odstavku 486. člena določa, da Agencija za zavarovalni nadzor v okviru razpoložljivih sredstev v finančnem načrtu tekočega leta sama določi število zaposlenih. Za plače zaposlenih v Agenciji za zavarovalni nadzor velja zakon, ki ureja sistem plač v javnem sektorju, pri čemer:

- obseg sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela, določi Agencija za zavarovalni nadzor sama v okviru razpoložljivih sredstev v finančnem načrtu tekočega leta in

- sprejme strokovni svet Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljnjem besedilu: strokovni svet agencije) nadzor pravilnik, v katerem določi merila in pogoje, v skladu s katerimi se uporabijo sredstva iz prejšnje alineje.

Nadalje tudi 187. člena Zakon o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 – ZIN-B, 54/14 – odl. US in 81/15) določa, da agencija za izvajanje svojih pristojnosti v programu dela določi ustrezno število zaposlenih glede na njene potrebe dela.

Ureditev, da si javna agencija sama določa število zaposlenih in da sama v okviru razpoložljivih sredstev določa obseg sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela, je v nasprotju z načeli in rešitvami iz predvidenih sprememb poenotenja statusne ureditve, ureditve poslovanja javnih agencij ter pravic in obveznosti javnih uslužbencev v javnih agencijah, kot jih ureja Zakon o javnih agencijah, kot tudi v nasprotju z določbami Zakona o javnih uslužbencih glede kadrovskega načrta javnih agencij in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju glede določanja delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

Zaradi navedenega se predlagajo spremembe Zakona o trgu finančnih instrumentov, Zakona o zavarovalništvu in Zakona o elektronskih komunikacijah v delu, ki ureja način določanja števila zaposlenih v javni agenciji in v delu, ki ureja določanje obsega sredstev za posebne projekte, ki terjajo povečan obseg dela.

K 31. členu:

Končna določba, ki ureja začetek veljavnosti zakona, in določa, da prične zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. ČLENI, KI SE SPREMINJAJO

4. člen

(Kriteriji za ustanovitev)

Javna agencija se ustanovi:

- če je s tem omogočeno učinkovitejše in smotrnejše opravljanje nalog iz prvega odstavka 2. člena tega zakona, kot bi bilo v primeru opravljanja nalog v upravnem organu, zlasti če se lahko opravljanje upravnih nalog v celoti ali pretežno financira z upravnimi taksami oziroma plačili uporabnikov, ali
- če glede na naravo oziroma vrsto nalog ni potreben ali ni primeren stalni neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog.

Javna agencija se lahko ustanovi le v primeru, ko z organizacijsko obliko organa v sestavi ministrstva ne bi bilo mogoče uresničiti cilja iz prve alineje prejšnjega odstavka.

6. člen

(Način ustanovitve)

Javna agencija se ustanovi z ustanovitvenim aktom, ki ga sprejme ustanovitelj v skladu s tem zakonom in na podlagi posebnega zakona, ki daje podlago za ustanovitev te javne agencije.

Če z zakonom ni drugače določeno, ustanovi javno agencijo v imenu države vlada. V imenu lokalne skupnosti ustanovi javno agencijo svet lokalne skupnosti.

Če je ustanoviteljev več, se javna agencija ustanovi z ustanovitvenim aktom, ki ga sprejmejo vsi ustanovitelji.

Javna agencija pridobi pravno sposobnost z dnem vpisa v sodni register.

12. člen

(Sestava sveta javne agencije)

Svet ima najmanj tri in največ devet članov.

Člane sveta imenuje in razrešuje, razen v primeru iz tretjega odstavka 13. člena tega zakona, ustanovitelj za dobo petih let z možnostjo ponovnega imenovanja. Predsednico oziroma predsednika (v nadaljnjem besedilu: predsednika) sveta izvoli svet izmed svojih članov.

Za članico oziroma člana (v nadaljnjem besedilu: člana) sveta je lahko imenovana oseba, ki:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo,
- je strokovnjak s področja dela javne agencije,
- ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev,
- izpolnjuje druge z zakonom ali ustanovitvenim aktom določene pogoje.

Člani sveta ne morejo biti:

- osebe, ki so zaposlene v tej javni agenciji,
- funkcionarji v izvršilni veji oblasti in
- osebe, za katere obstaja možnost konflikta med njihovimi zasebnimi interesi in javnimi interesi, ki jih zasleduje javna agencija.

19. člen

(Imenovanje direktorja)

Direktorja javne agencije imenuje in razrešuje ustanovitelj na predlog sveta javne agencije na podlagi javnega natečaja v skladu s pogoji in kriteriji, določenimi z zakonom in ustanovitvenim aktom. Direktor je imenovan za dobo petih let in je lahko ponovno imenovan.

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki:

- ima najmanj visoko strokovno izobrazbo,
- ima najmanj deset let delovnih izkušenj,
- je strokovnjak na področju dela javne agencije,
- ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev.

Če direktor javne agencije odloča v upravnih stvareh, mora biti državljan Republike Slovenije.

Zakon ali ustanovitveni akt lahko določita tudi dodatne pogoje za imenovanje direktorja.

Če direktorju preneha funkcija, ustanovitelj na predlog sveta do imenovanja novega direktorja, vendar največ za šest mesecev, brez javnega natečaja imenuje vršilca dolžnosti direktorja.

20. člen

(Pristojnost in odgovornosti direktorja)

Direktor zastopa in predstavlja javno agencijo, organizira in vodi delo ter poslovanje javne agencije.

Direktor izdaja pravne akte v posamičnih zadevah iz pristojnosti javne agencije, če z zakonom ni drugače določeno.

Direktor mora zagotoviti, da javna agencija posluje v skladu z zakonom in ustanovitvenim aktom. Pri svojem delu je dolžan varovati poslovne skrivnosti javne agencije.

Direktor odgovarja javni agenciji za škodo, ki jo je povzročil s svojim nevestnim oziroma protipravnim ravnanjem.

21. člen

(Javni natečaj za imenovanje direktorja)

Javni natečaj za imenovanje direktorja izvede svet javne agencije v skladu z določbami zakona, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev. Zoper odločbo o izbiri ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor.

Direktor javne agencije, katere ustanovitelj je Republika Slovenija, je za svoje delo odgovoren pristojnemu ministru in vladi. Direktor javne agencije, katere ustanovitelj je lokalna skupnost, je za svoje delo odgovoren izvršilnemu organu lokalne skupnosti.

Direktor javne agencije sklene z vlado oziroma z izvršilnim organom lokalne skupnosti pogodbo, s katero se za dobo, za katero je bil imenovan, določijo cilji in pričakovani rezultati njegovega dela.

Nadzorstvo nad pravilnostjo izvajanja določb tega zakona o imenovanju direktorja opravlja ministrstvo, pristojno za upravo.

22. člen

(Razveljavitev)

Odločba o izbiri kandidatke oziroma kandidata, akt o imenovanju in pogodba o zaposlitvi se razveljavijo, če oseba v trenutku izbire ni izpolnjevala pogojev za imenovanje za direktorja ali če je bilo imenovanje izvedeno brez javnega natečaja.

Za razveljavitev se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev. O razveljavitvi odloča ustrezna komisija za pritožbe, ustanovljena na podlagi zakona o javnih uslužbencih. Če so ustanovitelj javne agencije država in lokalne skupnosti, je pristojna komisija za pritožbe, ki deluje pri vladi.

23. člen

(Predčasna razrešitev direktorja in članov sveta javne agencije)

Direktorja se predčasno razreši:

- če to sam zahteva,
- če ne izpolnjuje pogojev za imenovanje,
- če stori dejanje, ki je v zakonu o javnih uslužbencih določeno kot hujša disciplinska kršitev,
- če svoje delo opravlja nevestno, nestrokovno ali se izkaže, da po delovnih in strokovnih kvalitetah ni primeren za opravljanje dela na položaju direktorja,
- če javna agencija ne dosega zadovoljivih delovnih rezultatov oziroma če pri njenem delu prihaja do ponavljajočih se napak ali do težje napake.

(se delno preneha uporabljati)

Člana sveta se predčasno razreši:

- če to sam zahteva,
- če ne izpolnjuje pogojev za imenovanje,
- če ne opravlja nalog, določenih v zakonu, ustanovitvenem aktu in splošnih aktih javne agencije, oziroma jih opravlja nevestno ali nestrokovno,
- če ravna v nasprotju s svojimi obveznostmi iz 16. člena tega zakona.

24. člen

(Postopek predčasne razrešitve)

Član sveta in direktor se predčasno razreši z upravno odločbo ustanovitelja. Direktorja razreši ustanovitelj na lastno pobudo ali na predlog sveta.

Za razrešitev direktorja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev.

26. člen

(Akti za delo in poslovanje javne agencije)

Svet javne agencije poleg splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil sprejema akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Pred sprejemom tega akta mora svet javne agencije pridobiti mnenje reprezentativnih sindikatov v javni agenciji po postopku, ki ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev.

Javna agencija ima lahko tudi druge akte, s katerimi se urejajo vprašanja, pomembna za delo in poslovanje javne agencije, v skladu z ustanovitvenim aktom.

27. člen

(Regulatome naloge)

Javna agencija lahko po javnem pooblastilu na podlagi zakona ureja pravna razmerja in odloča v posamičnih stvareh.

Pri izvajanju nalog iz prvega odstavka tega člena izdaja javna agencija splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil in upravne odločbe. Splošne akte sprejema svet javne agencije.

Splošni akti javne agencije iz prejšnjega odstavka so predpisi, ki se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije. Javna agencija je dolžna posredovati splošni akt iz prejšnjega odstavka za objavo ustanovitelju.

Ustanovitelj lahko zadrži objavo splošnega akta javne agencije, če meni, da je v nasprotju z ustavo ali zakonom, in predlaga javni agenciji, da o njem ponovno odloči, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje. Če javna agencija vztraja pri svoji odločitvi, splošni akt objavi, ustanovitelj pa lahko zadrži njegovo izvrševanje, če najkasneje v 15 dneh po uveljavitvi splošnega akta vloži pri ustavnem sodišču zahtevo za oceno njegove skladnosti z ustavo in zakonom.

Sklep ustanovitelja, s katerim zadrži izvrševanje splošnega akta v skladu s prejšnjim odstavkom, se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

33. člen

(Javnost dela)

Javna agencija je dolžna uporabnike svojih storitev (v nadaljnjem besedilu: uporabniki) na primeren način obveščati o svojem delu, nalogah in pristojnostih, o pravicah in obveznostih uporabnikov ter postopkih za njihovo uresničevanje, kot tudi o drugih pomembnih okoliščinah, ki vplivajo na odnose do uporabnikov.

Pri obveščanju iz prejšnjega odstavka je javna agencija dolžna predvsem:

- v prostorih, v katerih poteka poslovanje z uporabniki, v pisni obliki posredovati v prejšnjem odstavku navedene podatke, med njimi tudi o direktorju javne agencije ter članih njenega sveta kot tudi o imenu in priimku oseb, ki poslujejo z uporabniki ter odgovornih oseb,
- v prostorih, v katerih poteka poslovanje z uporabniki, v pisni obliki posredovati izjavo o strategiji javne agencije,
- organizirati ustrezno možnost pridobivanja informacij tudi preko telefona in drugih zvez, za katere je zadostno tehnično opremljena,
- omogočiti vpogled v poročila o delu javne agencije,
- organizirati ustrezno možnost dajanja pripomb in predlogov uporabnikov na delo javne agencije, tako v ustni kot tudi telefonski in pisni obliki,
- v prostorih, v katerih poteka poslovanje z uporabniki, v pisni obliki navesti organ, ki nadzoruje delo javne agencije, ter podatke, ko so potrebni za stik s tem organom.

Za javnost dela iz prejšnjih odstavkov je odgovoren direktor javne agencije.

35. člen

(Obravnava pripomb in predlogov uporabnikov)

Pripombe in predloge uporabnikov v zvezi z delom javne agencije obravnava uslužbenec, ki ga za to pooblasti svet javne agencije.

Oseba iz prejšnjega odstavka o svojih ugotovitvah obvešča svet ter osebe, na katere se te ugotovitve nanašajo, po lastni presoji pa tudi uporabnika, ki je predlog ali pripombo podal.

Zoper osebo iz prvega odstavka tega člena ni mogoče izreči ukrepa prenehanja delovnega razmerja na podlagi disciplinskega ali drugega postopka ali prerazporediti na drugo delovno mesto brez soglasja sveta javne agencije.

37. člen

(Poročanje javne agencije)

Javna agencija poroča ustanovitelju o doseženih ciljih in rezultatih, o izvrševanju finančnih načrtov ter o izidu poslovanja skladno z zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/2000, 79/2001 in 30/2002) in zakonom o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99 in 30/2002-ZJF-C).

Obveznost priprave dodatnih poročil, njihovo vsebino ter rok za njihovo predložitev se lahko določi z zakonom, z ustanovitvenim aktom ali v pogodbi o financiranju.

Direktor mora ustanovitelju na njegovo zahtevo predložiti poročilo o delovanju in poslovanju javne agencije ter izvrševanju nalog iz pristojnosti agencije.

41. člen

(Postopek izdaje ali spremembe tarife)

Pred izdajo ali spremembo tarife je potrebno ugotoviti stroške posamezne storitve javne agencije. Pri oblikovanju tarife ali njenih sprememb je potrebno natančno opredeliti vire financiranja posameznega dela stroškov te storitve.

Pred izdajo ali spremembo tarife se določi rok, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od dveh mesecev, v katerem se pozove uporabnike storitev, da podajo svoje mnenje, pripombe in predloge glede načrtovane izdaje ali sprememb tarife. V tem času se lahko opravijo tudi medsebojni razgovori.

Za izdajo ali spremembo tarife je potrebno pridobiti soglasje ustanovitelja. Tarifa prične veljati po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

44. člen

(Presežek prihodkov nad odhodki)

Presežek prihodkov nad odhodki javna agencija:

- uporabi za opravljanje in razvoj dejavnosti ali
- uporabi za plačilo delovne uspešnosti zaposlenih v javni agenciji v skladu z zakonom ali
- vplača v proračun ustanovitelja.

O uporabi presežka prihodkov nad odhodki in o pokrivanju presežka odhodkov nad prihodki odloča svet javne agencije na predlog direktorja in v soglasju z ustanoviteljem.

48. člen

(Nadzor nad delom in poslovanjem)

Nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela javne agencije opravlja ministrstvo, na delovnem področju katerega javna agencija deluje, oziroma uprava lokalne skupnosti.

Ministrstvo, pristojno za finance, opravlja v javnih agencijah nadzor nad izvajanjem predpisov, ki urejajo javne finance, predpisov, ki urejajo finančno, materialno in računovodsko poslovanje javnih agencij, zakonitostjo, namenskostjo in smotrnostjo uporabe sredstev, pridobljenih iz proračuna, ter nad upravljanjem s premoženjem v lasti ali uporabi javne agencije.

Ministrstvo, pristojno za upravo, opravlja nadzor nad izvajanjem predpisov o upravnem postopku, poslovnem času, uradnih urah, poslovanju s strankami, poslovanju z dokumentarnim gradivom in zagotavljanju javnosti delovanja.

49. člen

(Prenehanje)

Javna agencija preneha:

- če se s pravnomočno odločbo ugotovi ničnost vpisa javne agencije v sodni register,
- če ustanovitelj sprejme akt o prenehanju javne agencije, ker so prenehale potrebe oziroma pogoji za opravljanje namena, za katero je bila agencija ustanovljena,
- če se javna agencija pripoji ali spoji z drugo pravno osebo ali razdeli v dve ali več pravnih oseb,
- v drugih primerih, določenih z zakonom ali aktom o ustanovitvi.

V primeru prenehanja javne agencije se opravi postopek likvidacije javne agencije v skladu z zakonom.

V. OBRAZLOŽITEV PREDLAGANEGA SKRAJŠANEGA POSTOPKA OBRAVNAVE PREDLOGA ZAKONA V DRŽAVNEM ZBORU

Vlada Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor RS predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih agencijah obravnava po rednem zakonodajnem postopku.